

“ΝΤΑ ΚΑΠΟ, ΔΟΥΎΣ!”

—Πολύ καλά, Κίγκ. Ἄφου ἐπιμένεις, αὔριο τὸ πρῶτ σοῦ μετρῶ τις δέκα χιλιάδες δολάρια καὶ αὔριο θράβυ δίνετε, μαζὺ μὲ τὸν Λούυς, τὴν τελευταία σας παράτασι.

Τοῦ κάκου ὁ διευθυντὸς τοῦ ἵπποδρόμου εἶχε προσπαθῆει νὰ πείσῃ τὸν γηραιὸ Νέγρο Κίγκ νὰ παραμείνῃ στὸ ἵπποδρόμιο, στὸ ὅποιο, μαζὺ μὲ τὸν μικρὸ γιῦτο του, ἀποτελοῦσε τὸ λαμπρότερο νοῦμερο. Ὁ Κίγκ ἔμεινε ἀμετάπειστος. Πέντε δόκλιμα χρόνια εἶχε ἐργασθῆ στὸ ἵπποδρόμιο. Τὸ συμβόλαιόν του ἔληγε τὴν ἐπομένη καὶ δὲν ἐννοοῦσε νὰ τὸ ἀνανέωσῃ. Θὰ ἔφευγε, ἦταν πᾶσι ἀποφασισμένος. Καὶ ἔτσι, τὸ ἵπποδρόμιο θὰ ἔχανε τὸ πῆδημα τοῦ θανάτου ἀπὸ ἕνα τεράστιο ὕψος ὡς ἔνα σημεῖο τοῦ τοίρκου, γεμάτο ἀπὸ στήθα, σουβλερά μαχαίρια, πού κατενωοῦσαν κάθε θράβυ τὸ κοινὸ. Αὔριο θράβυ ἦταν ἡ τελευταία παράτασι. Ὁ Κίγκ θὰ ἔπαιρνε τοὺς μισθοὺς του καὶ θὰ ἔφευγε, μαζὺ μὲ τὸν μικρὸ Λούυς.

—Εὐχαριστῶ, κύριε διευθυντά, εἶπε ὁ γηραιὸς μαῦρος. Πέντε χρόνια τώρα, καταλαθαίνετε... κάθε θράβυ, ἡ καρδιά μου εἶνε σφιγμένη ἀπὸ ἀγωνία γιὰ τὸν μικρὸ μου Λούυς. Μποροῦσε νὰ πῆσῃ καμμιά φορὰ, νὰ γκρεμοσκασιῇ τὸ παιδί μου. Καὶ δὲν θὰ μποροῦσα οὔτε μιά στιγμὴ νὰ ζήσω. ἔπειτα ἀπὸ ἕνα τέτοιο φρικτὸ δυστύχημα. Ἀρκετὰ πειά... Ἐθῶ νὰ φύγω, νὰ ἡσυχάσω!

Ὁ διευθυντὸς ἔδωσε τὸ χέρι του στὸν γηραιὸ μαῦρο, πράγμα πού δὲν τὸ εἶχε ἔνακαίνει ποτὲ ὡς τότε. Ἐπὶ τέλους, ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς εἶχε ἐπὶ πέντε χρόνια ὑπηρετήσῃ ἐδουλειά τὴν ἐπιχειρήσῃ του κι' ἦταν ἐλεύθερος νὰ φύγῃ καὶ νὰ πάῃ ὅπου ἤθελε...

Τὴν ἐπομένη, ὁ Κίγκ πῆγε, κατὰ τὸ μεσημέρι, μαζὺ μὲ τὸ παιδί του—ὁ Λούυς δὲν ἦταν παραπάνω ἀπὸ δώδεκα χρονῶν—στὸ γραφεῖο τοῦ διευθυντοῦ. Ἐκεῖνος τοῦ ἔπλωσε δέκα χαρτονομίσματα τῶν χιλίων δολαρίων ἀπάνω στὸ τραπέζι.

—Πάρε τὰ λεφτὰ σου, τοῦ εἶπε. Καὶ πηγαίνετε στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ. Τὸ θράβυ, ἔχουτε τὴν τελευταία παράτασι σας.

Ὁ μαῦρος πῆρε μὲ χέρια πού ἔτρεμαν τὰ χαρτονομίσματα καὶ τὰ ἔβαλε στὴν τσέπη του. Ἐπειτα, πῆρε τὸ γιῦτο του ἀπὸ τὸ χέρι, θῆκαν ἀπὸ τὸ ἵπποδρόμιο, καί, πατέρας καὶ γιυῖς, ἄρχισαν νὰ γυροῦν στὸν δρόμο, χωρὶς νὰ δγάσουν μιλιὰ. Μὰ ἐκείνης τῆς μέρες, ἔκανε ἀκόμη κρύο στὸ Σάν Φρανσίσκο, καὶ ὁ Νέγρος μὲ τὸ Νεγροπούλι του, παρ' ὅλες τῆς περιπλανήσεως πού εἶχαν κάνει πέντε χρόνια τώρα μὲ τὸ ἵπποδρόμιο, δὲν μπόρεσαν νὰ συνηθίσουν στὸ θορυβῆ ἐκεῖνο κλίμα. Γύρισαν λοιπὸν πίσω καὶ μῆλκαν σ' ἕνα μικρὸ ρεστοράν. Ὁ Κίγκ παράγγειλε φαγητὸ, καὶ ἐντωμεταξὺ, ἄρχισε νὰ ρουφᾷ σιωπηλὸς τὸ οὔσκου του.

Σὲ μιά στιγμὴ, ὁ μικρὸς Λούυς διέκοψε τὴν σιωπὴ.

—Λοιπὸν, εἶπε, αὔριο τὸ πρῶτ δὲν θὰ κρῶνουμε πειά, πατέρα;

—Ὅχι, Λούυς, ἀπάντησε ὁ γηραιὸς μαῦρος. Αὔριο τὸ πρῶτ θὰ ταξιθεύουμε κατάντηρα στὸν ἥλιο, θὰ τραθοῦμε κατὰ τῆς χουρμαδιῆς.

—Καὶ δὲν θὰ περπατοῦμε πειά πάνω στὸ τενωμένο σκοινί, ἀπάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν ἀνθρώπων, πατέρα; Δὲν θάχουμε πειά στήμενα τὰ σουβλερά μαχαίρια κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μας;

—Ὅχι! Ὅχι, παιδί μου! Ἀπόψε, εἶνε ἡ τελευταία φορὰ. Πήραμε τὰ λεφτὰ μας, θὰ πάμε στὸ Καλαντόλιντο, θὰ ἀγοράσουμε ἕνα γτήμα. Ἐκεῖ, θὰ παίξῃς στὸν ἥλιο, κάτω ἀπὸ τῆς χουρμαδιῆς.

—Ἀλήθεια, πατέρα;

—Ναί, ἀλήθεια, Λούυς!

Καὶ ὁ γηραιὸς μαῦρος ἄρπαξε τὸ παιδί του στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸ φίλησε παράφορα στὸ μέτωπο καὶ στὰ μάγουλα...

Ὅλο τὸ ἀπόγευμα τὸ πέρασαν, γαρις νὰ ξαναβγάλουν μιλιὰ. Ἦρθε τὸ θράβυ. Πλήθῃ ἀνθρώπων μαζεῦντοῦσαν στὸ ἵπποδρόμιο, οἱ εἰσπράκτορες δὲν πρόφταναν νὰ κόθουν εἰσιτήρια. Ὅλες ἡ θέσεις εἶχαν γεμίσει. Τὰ πρῶτα νοῦμερα δόχισαν, τὰ χειροκροτήματα ἔεσποῦσαν μὲ ἐνθουσιασμό. Μὰ ὅλοι περιέμναν πότε θάσοθῃ ἡ σειρά γιὰ τὸ κυριώτερο νοῦμερο, ἐκεῖνο πού ὁ διευθυντὸς τοῦ ἵπποδρόμου εἶχε διαφημίσει μὲ τεράστια τοιχοκολλήματα:

«Ἀπόψε, ἡ τελευταία ἐμφάνισις τοῦ μαῦρου Κίγκ καὶ τοῦ μικροῦ γιῦτο του εἰς τὸ καταπληκτικόν, εἰς τὸ ἀγωνιῶδες ἄλμα τοῦ θανάτου.»

Μέσα στὸ κασιόνι τους, πατέρας καὶ γιυῖς, τοιμιζόντοσαν νὰ ἐμφανισθοῦν στὸ κοινὸ.

—Ἀπόψε, νιά τελευταία φορὰ, φοροῦμε αὐτὰ τὰ καταραμένα κοστούμια, εἶπε ὁ Νέγρος πού ντυνότανε, ἐνῶ ὁ μικρὸς Λούυς τὸν κούταξε,

ντυμένος κιόλας τὸ κατακόκκιο τρικὸ του, πού εἶχε τὸ χρῶμα τῆς φλόγας.

—Ξέρεις τί σουλογίμεται, πατέρα; τοῦ εἶπε σὲ μιά στιγμὴ ὁ μικρὸς.

—Τί, παιδί μου;

—Τὸν ἥλιο καὶ τῆς χουρμαδιῆς!

Μὰ ἀπόψε, τὸ ντύσιμο τοῦ πατέρα ἀργοῦσε πολὺ. Σὰν νὰ τὰ φοροῦσε γιὰ πρώτη φορὰ αὐτὰ τὰ παλαιαστικὰ ρούχα, πού πέντε χρόνια τώρα, κόντευαν νὰ λυθσοῦν ἀπάνω του.

—Πατέρα! φώναξε σὲ μιά στιγμὴ ὁ μικρὸς. Τὰ χέρια σου τρέμουν, πατέρα!

—Εἶνε ἀπὸ τὴν χαρὰ μου, παιδί μου... ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Ἔσκυψε, τάχα γιὰ νὰ δέσῃ ἕνα κορδόνι, καὶ σκούπισε κρυφὰ τὰ μάτια του.

Ὅταν τὸ κουδουνὶ χτύπησε στὸ καμαρίνι τους, ὁ γηραιὸς Νέγρος ξαναπῆρε στὴν ἀγκαλιά του τὸ παιδί του καὶ τὸ φίλησε. Τὸ φίλησε μ' ἕνα φιλὶ μακρότερο ἀπὸ ἄλλες φορῆς, ἔπειτα φίλησε καὶ τὸ φυλαχτὸ πού τοῦ εἶχε κρεμάσει στὸ λαίκο του, ἕνα μικρὸ μενταγιόν, μέσα στὸ ὅποιο ἦσαν κρυμμένες λίγες τρίχες ἀπὸ τὰ μαλλιά τῆς μακαριτίσσης μητέρας του. Κ' ὕστερα, θγῆκαν καὶ οἱ δύο στὸν ἀρένα.

Ἐνθουσιῶδη χειροκροτήματα τοὺς ὑποδέχτηκαν. Τὸ πλήθος χειροκροτοῦσε καὶ ἐπυθεροῦσε περισσότερο τὸν μικρὸ Κίγκ, τοῦ ὁποῖο τὸ θάρρος, ἡ ψυχραιμία καὶ ἡ χάρις ἐνθουσιάζαν ὀλόκληρη τὴν Ἀμερικὴ. Πολλῆς κυρίως πετοῦσαν λουλοῦδια ἀπάνω του.

Ἡ μουσικὴ ἄρχισε νὰ παίξῃ δυνατὰ ἕνα ρυθμικὸ κομμάτι. Ὁ Νέγρος σῆκασε μιά μακριὰ καλαμῆνια σκάλα καὶ τὴν στήριξε στὸ στήθος του. Ὁ Λούυς σκαρφάλωσε ἐπάνω του καὶ ἄρχισε ν' ἀνεβαίνει γοργὰ, σὰν ἀλκυρος, αὐτὴ τὴ σκάλα, πού λύγιζε κάτω ἀπὸ τὸ μικρὸ του θάρρος. Ὅταν ἔφτασε στὴν κορυφὴ, ἔστειλε μὲ τὰ δύο μαῦρα χερῶνά του φιλιὰ στὸ κοινόν, πού ἐπυθεροῦσε. Καὶ τότε ἄρχισε τὸ ἀγωνιῶδες μέρος τῆς ἀκροβασίας.

Μὲ τὴν καλαμῆνια σκάλα ἐπάνω στὸ στήθος, ὁ γηραιὸς Νέγρος μπῆκε στὸν κύκλο τῆς ἀρένας, πού ἦταν σπαρμένως, θαρρεῖς ἀπὸ στήθα, σουβλερά μαχαίρια. Ἀρχισε ἐκεῖ ἕνα ρυθμικὸ χορὸ, διαρκῶς γρηγορότερο ἀνάμεσα στὰ φωνικὰ αὐτὰ ἀντικείμενα, τὰ πηδοῦσε, τὰ δρασκελίζε μὲ καταπληκτικὴ ἀκρίβεια καὶ ἐπιδειξιότητα. Καὶ ἐπάνω στὸ ὕψος τῆς σκάλας, ὁ μικρὸς Λούυς ἄρχισε νὰ κἀνῃ κι' αὐτὸς ἕνα σωρὸ ἀκροβατικῆς ἀσκήσεως, νὰ πηδᾷ στὸ κενόν, νὰ γάνῃ τὸ στήριγμα τοῦ καὶ νὰ τὸ ξαναβρίσκῃ, αὐτὸ τὸ τόσο ἀθέσφατο, τὸ τόσο ἐπικίνδυνον στήριγμα, πού δὲν κρατιόταν παρά χάρι στὴν ἰσορροπία ἐπάνω στὸ στήθος τοῦ πατέρα του καὶ κάτω ἀπὸ τὸ ὅποιο ἡ στήθες λόγχεσ λῆς καὶ περιέμναν τὸ θῆμα τους γιὰ νὰ τὸ κατασπαράξουν...

Τὸ πλήθος εἶχε θυθισθῆ τώρα ὀλόκληρο στὴν σιωπὴ. Ἀκόμη μιά ὄλτα! Ὁ Λούυς στριφογύριζε στὸ ὕψος τῆς σκάλας, σὰν μαϊμουδιῶτα.

—Ντὰ κάπο, Λούυς! φώναξε ὁ πατέρας του καὶ γόρευε καὶ πηδοῦσε καὶ δρασκελίζε τὰ φωνικὰ μαχαίρια. Τὸ νοῦμερο πηλασιᾶσε στὸ τέλος του.

—Ντὰ κάπο, Λούυς!

Μὰ τότε, ἄξαφνα, μιά σπαρακτικὴ κραυγὴ ἔφευγε ἀπὸ τῆς χιλιάδες τῶν θεατῶν. Ἡ μουσικὴ σταμάτησε. Ὅλοι πῆδισαν ἀπὸ τὴ θέσι τους, πολλῆς γυναικῆς λιποθύμησαν. Οἱ ψυχραιμότεροι κάρφωσαν τὰ μάτια τους στὴν ἀρένα, νὰ ἰδοῦν τὸ τρομερὸ θέαμα. Καὶ εἶδαν τὸν γηραιὸ Νέγρο, σκυμμένον ἀπάνω ἀπὸ ἕνα μικρὸ σῶμα, πού ἦταν ἐσπλωμένο ἐκεῖ, πάνω στῆς στήθες λόγχεσ! Ἡ παράστασις, φυσικὰ, διεκόπη. Ἡ ἀστυνομικὰ ἔτρεξε καὶ ἐξεκένωσε τὸ ἵπποδρόμιο...

—Καὶ ἡ χουρμαδιῆς, πατέρα;... ρωτᾶει τώρα μὲ ξεψυχισμένη φωνὴ ὁ μικρὸς μαῦρος τὸ γέρο πατέρα του.

—Αὔριο, παιδί μου, αὔριο!

—Καὶ ὁ ἥλιος;...

—Πονεῖς, Λούυς;

—Ὅχι, πατέρα. Καὶ δὲν θὰ χορεύουμε πειά ἀπάνω ἀπὸ τὰ μαχαίρια;

—Ὅχι, παιδί μου, ὄχι πειά!...

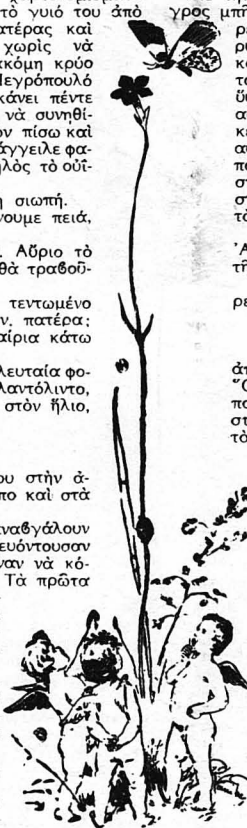
—Τί καλά, πατέρα!...

Ὁ μικρὸς γύρισε τὰ μάτια του ἐπάνω στὸν πατέρα του. Καὶ ἄξαφνα, τὸ σωματάκι του συντάραχτηκε ὀλόκληρο ἀπὸ ἕναν τρομερὸ, θανάσιμον σπασοῦ.

—Ναί... Καλὰ, πολὺ καλὰ, παιδί μου... τραυλίζει ὁ γέρο-Νέγρος.

Μὰ ὁ μικρὸς Λούυς δὲν ξαναμίλησε πειά...

Ὁ ζεστός ἥλιος λούζει τὸ Καλαντόλιντο, λούζει

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΟΝΟΡΕ ΝΤΩΜΙΕ

'Η θεντέττα του περιοδικού «Κουρσάρος». Πώς ε Μπανβίλ εζνχάγκασε τω Ντωμιέ νά ζωγραφίση. 'Η ερχιτάστως τω ποιη-
τῶ μῆσα στὸ σπίτι τῶ ζωγράφου. 'Η ἐκδίησις τῶ Ντωμιέ. 'Ο θυρωρὸς τῶ Ντωμιέ, ἕνας ἀξέριθωτος κροσσάτερης. Πῶς ε-
μπάνει μῆσα στὴν "Σπερα παρρυσιαζόμενης ὡς Ντωμιέ. "Όπου ε Ντωμιέ ρεζιλευεται κτλ. κτλ.

Ο καλλιτεχνικό και διανοούμενο Παρίσι τιμᾷ, αὐτὲς τὶς ἡμέρες, μὲ τὴν ἐπίσημη τοῦ Κράτους, τὴ μνήμη ἐνὸς ἀπὸ τοὺς μεγαλειότερους Γάλλους ζωγράφους καὶ γελοιογράφους τοῦ περασμένου αἰῶνος, τὸν 'Ονορὲ Ντωμιέ. Ἐνῶ ἡ 'Εθνικὴ Βιβλιοθήκη ἐξέδιδε ἑκατοντάδες γελοιογραφίῶν του, στὰ παλὰ 'Ανάκτορα τοῦ Κρατικοῦ ἀπειροῦς κόσμος συγκεντρῶνεται γιὰ ν' ἀποθασιῶν τὰ ἐπιτεθμένα ταμπλό του καὶ πολλὰς διαλέξεις· ἐγίναν τελετυνὰ γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ μεγάλου αὐτοῦ καλλιτέχνη.

Μὲ τὴν ἐκτίμησι αὐτὴ θὰ σὰν ἀναφέρουμε με-
ρικὰ χαρακτηριστικὰ ἀνεκδοτὰ ἀπὸ τὴν πολιτάρχη σταδιοδρομίᾳ τοῦ Ντωμιέ.

***
"Όταν ὁ γνωστότατος ποιητὴς Θεόδωρος ντὲ Μπανβίλ ἦταν σενε-
ργάτης στὸ φιλολογικὸ περιοδικὸ «Κουρσάρος» — ὄργανο τῶν ἐκπαί-
λακτων ρομαντικῶν — ὁ διευθυντὴς του τὸν κάλεσε ἕνα πρωὶ στὸ
γραφεῖο του καὶ τοῦ εἶπε :

—Μπανβίλ, πρέπει ν' ἀλλάξουμε τὴ βινιέττα, ποὺ στοίχιζε τὴν προ-
μπετοπλῆδὸν τοῦ περιοδικοῦ μας. Σοῦ ἀναθέτω νὰ βρῆς ἕναν καλὸ σχε-
διαστὴ καὶ νὰ τοῦ πῆς νὰ φτιάξῃ ἕνα καινούριον καλλιτεχνικὸν τίτλον...

Ο Μπανβίλ, χορὴς τὸν παρανοχὸ διαταγῶν, πῆγε καὶ βρῆκε τὸν φί-
λο του τὸν Ντωμιέ καὶ τοῦ εἶπε, μ' ἐπισημῶτατον ἄφρον :

—Βλέπεις τίς φτερογιγῆς τῆς δόξας νὰ ξεδιπλώνονται πάνω ἀπὸ τὸ
κεφάλι σου !..

Κατὰ σήμερον, τὴ μέρα κείνη ἔβανε τρομερὴ ζέση καὶ ὁ γελοιο-
γράφος καθότανε κοντὰ στὸ παράθυρο, σπουδάζωντας διαρκῶς τὸ ἰδρι-
μένο μετὰ του μ' ἕνα μαντίλι...

—Μαζάρι νὰ συνδέθαινε αὐτὸ ! φηδύθηκε ὁ Ντω-
μιέ, ἐξεκαλοῦθοντας νὰ ξεφραδίῃ. 'Η φτερογιγῆς τῆς
δόξας θὰ μοῦ ζορῆθαινε τοῦλάχιστον λίγη δροσιά !..

—'Αστενεύσαι, ἄθλιε, βροχίηρες ὁ πάντοτε ἔ-
ξάλλος ποιητὴς. 'Αστενεύσαι, ἐνῶ ἐγὼ βῆθα γιὰ
νὰ σοῦ ἀναγγεῖλω ὅτι τ' ὄνομά σου θὰ συνδεθῇ στὴν
ἱστορία μὲ τὸν τίτλον τοῦ καλύτερου φιλολογικοῦ πε-
ριοδικοῦ τῶν αἰῶνων !..

Καὶ ὁ Μπανβίλ ἐξέθεσε στὸν Ντωμιέ, μὲ πομπώ-
δεις ἐκφράσεις καὶ ποιητικὰς παρομοιώσεις, τὸ ἔ-
πιτοῦσε ἄρ' αὐτῶν.

—Θὰ μοῦ κἀνης, τοῦ εἶπε, μὰ βινιέττα, ἡ ὁποία
θὰ παριστᾷ ἕναν κορσάρου στὸ κατάστρωμα ἐνὸς
πειρατικοῦ. Μὲ τὴ διαφορά πὸς ὁ κορσάρος αὐτός,
ἀντὶ σπαθί, θὰ κρατᾷ στὸ χέρι του μιά...πέννα.
Καὶ πάνω ἀπὸ τὴ βινιέττα αὐτὴ θὰ σχεδιάσῃ μὲ
καλλιτεχνικὰ γράμματα τὸν τίτλον τοῦ περιοδικοῦ
μας... Πῶς σοῦ φαίνεται ἡ μεγαλοφυΐα αὐτὴ ἐμ-
πεινωσί μου ;

—Τοῦλάχιστον...ἀνόητη ! ἀποκρίθηκε σοβαρώτα-
τα ὁ 'Ονορὲ, ἀνοίγοντας συγχρόνως τὸ στόμα του
γιὰ νὰ χασμουρηθῇ. 'Απορῶ μάλιστα πὸς σοῦ πέρα-
σε ἀπὸ τὸ μυαλό ἡ ἰδέα ὅτι θὰ καθίσω ἐγὼ νὰ σχεδιάσω καὶ νὰ
ὑπογράψω τέτοιες βλακειές !.. 'Αφροῦ ὅμως εἶσαι ποιητὴς, ὅλα σοῦ
συγχωροῦνται !..

Ο Μπανβίλ ἔβρινε στὴν ἀρχὴ ἐμβρόντητος μπρὸς στὸ μέγεθος τῆς
ἀναδείας τοῦ Ντωμιέ. Κατόπιν, ἀφοῦ συνήθε κάπως ἀπὸ τὴν ταρῆσι
του, προσέβησε νὰ πείσῃ τὸν γελοιογράφου ὅτι ἡ ἐμπεινωσίς του ἦταν
περιήρη καὶ ὅτι ἔπρεπε εὐχαρῖν τὴν τέχνην, νὰ σχεδιάσῃ τὴν βινιέ-
ττα αὐτήν. Μὰ ὁ καλλιτέχνης ἦταν ἀνεπίστατος. Ὁ ποιητὴς θύσισε,
ἄφρον καὶ, τέλος, κατέβηκε σὲ μιά ἡρωικὴ ἀπόφασι : νὰ ἐγκατασταθῇ
μόνιμος κοντὰ στὸ σπίτι τοῦ Ντωμιέ καὶ νὰ τὸν ἐπιβλῇ διαρκῶς, ὥσπου νὰ
τὸν κἀνη νὰ φτιάξῃ τὴ βινιέττα, γιὰ ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν παρουσία
του ! Ὁ Μπανβίλ, μάλιστα, ἔφρασε στὸ σπῆμα νὰ τοποθετηθῇ
τὸ στρώμα του στὴν ἴδια τὴν κροσσάτοκμαρα τοῦ Ντωμιέ, γιὰ νὰ μὴ
τὸν ἀφήνῃ ὅτε τὴ νύχτα ἤσχοζ !..

Φαντάζεσθε τίωσα τὸ μαρτύριον τοῦ καλλιτέχνη ! 'Απὸ τὸ πρωὶ ὡς
τὸ βράδνι καὶ πολλὰς φορὲς ἀπὸ τὸ βράδνι ὡς τὸ πρωὶ, εἶχε πάνω ἀπὸ
τὸ κεφάλι του τὸν Μπανβίλ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔβανε νὰ τοῦ ζητᾷ τὴν βι-
νιέττα γιὰ τὸν «Κουρσάρου». Τέλος, ὁ ποιητὴς ἐπέτιχε ἐκεῖνο ποῦ ἡ-

τις φτελίες του καὶ τὶς χοιρμαδιές του. "Ένας νηραῖος Νέγρος
μένει ἐκεῖ, κἀθηται διαρκῶς ἐμπρός στὴν καλύβη του καὶ ἔχει
τὸ βλέμμα καρφομένο πρὸς τὰ ἔσπᾶνα, σὴν νὰ παρακολοῦθῃ κά-
ποιο θέαμα ἐκεῖ ψηλά. 'Απὸ ὄρα σὲ ὄρα, θγάζει κἀτι περιερ-
γὰ ἐσφροντά :

—Μπράβο, Λούθς, μπράβο ! Ντὰ κάποι !..

Κι' ὅλοι ἐκεῖ λένε πὸς ὁ γηραιὸς κἀμῶρος εἶνε τρελλός.

θέλε. Ὁ Ντωμιέ ἀποράσισε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμία τοῦ φίλου
του, γιὰ νὰ τὸν ξεφορτωθῇ. Καὶ τοῦ ἔφρασε ἕναν βλοσυρὸ κορσάρου,
ποῦ κρατοῦσε μὲ τὴν πηννα στὸ χέρι. 'Υστερ' ἀπὸ λίγες κωλοφύ-
γιες τὸ περιοδικὸ μὲ τὴν καινούρια βινιέττα. Μὲ τὴ διαφορά ὅτι ὁ 'Ο-
νορὲ, γιὰ νὰ ἐπιβληθῇ τὸν ποιητὴ, δημοσίευσε σ' ἕνα ἄλλο περιοδικὸ
μὰ γελοιογραφία του, στὴν ὁποία τὸν παριστᾷνε κρατῶντας στὸ χέρι
τὸν ἕνα πειρατικὸ κανόνι. Καὶ στὸ σχεδιάσμα αὐτὸ ἔβαλε τὴ λέξαντα :
«Ὁ κ. Θεόδωρος ντὲ Μπανβίλ εἶνε τόσο ποιητὴς, ὥσο καὶ ὁ
«Κουρσάρου», ποῦ κρατᾷτε στὸ χέρι τοῦ μιά πέννα, εἶνε δια-
νοούμενος !»

***
"Όταν ὁ 'Ονορὲ Ντωμιέ ἔβρινε στὸ γραφεῖο νηραῖου τοῦ 'Αγίου Λου-
δοβίκου, πάνω στὸν Σηροῦννα, εἶχε στὸ σπίτι του γιὰ θυρωρὸ ἕναν ἀ-
νεκδιήγητο τύπον, 'Ανατόλ ὀνομάτι. Ὁ ἀνθρώπος αὐτός ζῶσε κρο-
σσεκταῖς γιὰ νὰ πῆν. Κανεὶς στὸ νησι δὲν θύνηταν νὰ τὸν εἶδε μὰ
φορὰ ξεμειθῶτον. Κατὰ τὰ ἄλλα, εἶχε καρδιά μάλαμα.

Μὰ μέρα ὁ Ντωμιέ, μπαίνοντας στὸ δωμάτιόν του, εἶδε τὸν 'Ανατόλ
ἀνοιχτομέμονον στὸ σκοτεινῶν, νὰ κλαίη ἀπαρηγόρητα...

—Τὶ σοῦ συμβαίνει, 'Ανατόλ ; ῥώτησε ὁ καλλιτέχνης.

—'Έχω μὰ ἐπιθυμία, κἀρι Ντωμιέ, ἀποκρίθηκε ὁ θυρωρὸς, σκουπῖ-
ζοντας τὴ μύτη του μὲ τὴν ποδιά του. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ τὴν ἱκανο-
ποιήσω αὐτὴ τὴν ἐπιθυμία...

—Μποροῦμε νὰ μῆσουμε ποῦ εἶνε αὐτὴ ἡ ἐπιθυμία σου ;

—Νὰ πηγαῖν στὴν "Όπερα !.. Πηγαῖν γιὰ μελόδωκα !..

—Καὶ δὲν μοῦ τὸ ἔλεγες τόσοσιν καρό ; Αὐτὸ ποῦ ζητᾷς, δὲν εἶνε
καὶ τόσο δόσολο... 'Εγὼ ἔχω εἰσοδο ἐλευθέρᾳ στὴν "Όπερα. Μὲ τὴν
διαφορά ὅτι δὲν πηγαῖν ποτὲ στὸ μελόδωκα. Μποροῦς λοιπὸν νὰ ζη-
τημοποιῆς κἀθε βράδνι τ' ὄνομά μου στὸ θέατρο. Φταίνει νὰ πῆς : «Εἰ-
μα ὁ κ. Ντωμιέ... κ' ὁ ἐπόητης θὰ σ' ἄρῃνη νὰ
περᾶς μέσα...

Ὁ 'Ανατόλ ἄρχισε νὰ κλαίη πὸ δυνατὰ, ἀρ' τὴ
ζαρά του αὐτὴ τὴ φορὰ, καὶ ἀπὸ τὴν ἱσπερβολικὴν
ζαροσσοτάτῆν.

"Ένα πρωὶ — πέρασαν δὺν πρώτον βδομάδες ἀπὸ
τὴ σσηνὴ ποῦ σὰς ἀρηγήθηκα παραπάνω — ὁ 'Α-
νατόλ παροσιάσθηκε καὶ πάλι κλαίγοντας στὸν
Ντωμιέ.

—Χθὲς τὸ βράδνι δὲν μ' ἄρῃσαν νὰ μῶ στὴν "Ο-
περα ! εἶπε.

—Κοῖμα ! φηδύθηκε ὁ γελοιογράφος. Φαίνεται ὅτι
ἡ διεύθυνσις θὰ κατήρησε τὰς δόρας εἰσοδῶν...
Δυστυχῶς, δὲν μπορῶ πειὰ νὰ σοῦ κάνω τίποτα, ἀ-
γαπητὴ μου φίλε !..

"Αν ὅμως ὁ Ντωμιέ φρόντιζε νὰ μῶθῃ γὰρὶ ἐποῦ
ἀταξοῦσαν τὴν εἰσοδο στὴν "Όπερα, θὰ ἐπιηρο-
φοῖτο πράγματα καταληκτικὰ.

Ὁ 'Ανατόλ, πρὶν φτάσει στὸ θέατρο, ἔβανε στά-
σις σ' ὅλες τὶς τεβένες ποῦ σινανοῦσε στὸ δρόμο
του. Κι' ἔτσι, ὅταν ἔφτανε στὴν "Όπερα, βροσσόταν
στὴ μαζαρία ἐκεῖνη κατᾶστατος, κατὰ τὴν ὁποία ὁ
ἀνθρώπος δὲν μπορεῖ νὰ δῇ τὴ μύτη του. Ὁ ἐπό-
ητης διατροποῦσε, βέβαια, μὰ δὲν μποροῦσε ν' ἀνηθῇ τὴν εἰσοδο στὸν
μεγάλου καλλιτέχνη... Ντωμιέ ! Ὄτῶσιν, ὁ 'Ανατόλ εἶχε καὶ μὰ ἄ-
λη μανία : "Άλλοτε ἐπεδοκίμαζε ἡ ἀποδοκίμαζε τοὺς τραγουδιστὰς καὶ
ἄλλοτε τοὺς συνόθεν ἐπὶ τὴν πλατεία μὲ τὴ βροχίη φωνὴ του... Γι'
αὐτὸ ἡ διεύθυνσις τῆς "Όπερας ἀποφάσισε νὰ μὴ ἐπιθερῇ πειὰ στὸν
κ. Ὀνορὲ Ντωμιέ τὴν εἰσοδο στὸ θέατρο !.. Ἐνωσιτα καὶ ὁ πραγμα-
τικὸς Ντωμιέ ἀνοίσσοσε ὅτι εἶχε βγάλει φημη μῆστιτσα !..

Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὸ ἀναφέρῃ κἀποὺ ὅτι γνώρισε μὰ γρηὶ ταξιδιέτρια
τῆς "Όπερας, ἡ ὁποία, πολλὰ χρόνια μετὰ τὸ θάνατον τοῦ Ντωμιέ, συ-
νήθιζε νὰ λέη γι' αὐτῶν :

—Τὸν γνώρισα πολὺ καλά... Ἐρχόταν πάντα μεθυσμένος στὸ θέα-
τρο !.. Τί κἀμα, ἕνας κῶρος τόσο καθῶς ποῖται, ἕνας καλλιτέχνης
τόσο μεγάλος, νὰ πῆν τόσο πολὺ, ὥστε νὰ μὴ ἔξωη ἐνῶ τὸ κάνει !..

Ὁ Ντωμιέ φημῶντανε καὶ γιὰ τὴν τευτελιά του.

Κάποτε ἕνας ἐκδότης τοῦ ἀνέθεσε νὰ ἐκονογραφήσῃ τὸν «Μάριμα
Γκοῦσ», τὸ ἀριστογραμματικὸν ὑψιφῶστρομα τοῦ Μπαλζάκ, ποῦ ἔχει με-
περαστὴ καὶ στὴ γλώσσα αὐτῶν. Ὁ καλλιτέχνης ζήτησε διαορία πέντε
μερῶν, γιὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ σχεδία του. Ὅταν πέρασαν ὁ πέντε ἡμέρες,
ὁ ἐκδότης, ὁ ὁποῖος δὲν ἐνόηλινε διόλου στὸ μεταξὺ τὸν 'Ονορὲ, γιὰ
νὰ τὸν ἀρήσῃ νὰ ἐργασθῇ μὲ τὴν ἡσυχία του, πῆγε καὶ τὸν βρῆκε.

—Ἦσθα νὰ πῶσῃ τὰ σχέδια, τοῦ εἶπε.

—Δὲν ἔφραζα οὔτε ἕνα !.. ἀποκρίθηκε ἀταξέστατα ὁ Ντωμιέ. Ἀη-
μονήσαστε νὰ μοῦ πῆτε ἄν τὰ σχέδια αὐτὰ τὰ θέλατε μὲ γελοιογρα-
φικὴ ἢ σαβαρὴ γοαμῖα, καὶ, βαρῆθηρα νὰ πρῶσῃ ἀπὸ τὸ γραφεῖο σας
νὰ σὰς ζητήσω σιμυληρωματικὰς πληροορίες.

Ὁ Ντωμιέ (Σχίσιον τοῦ Βαλζοῦ)